

Even bijpraten over gemeentefinanciën

Genoeg om over bij te praten!

- Gemeentefonds/meicirculaire
 - Herijking
- Gevolgen regeerakkoord
 - Fondsen
 - Accres
 - Nieuwe systematiek
- Vooruitblik

Herverdeling gemeentefonds: meicirculaire

- Aantal maatstaven gehalveerd
- Nieuw verdeelmodel 2019 geactualiseerd naar 2023
- Beperking herverdeeffecten tot 2026 (€ 7,50 2023, € 15 in 2024/2025)
- 41 gemeenten met aangepast ingroeipad t/m 2025 beperkte financiële draagkracht en lage economische status en voor krimpgemeenten
- Mate van verevening voor OZB-capaciteit blijft nog op 70% waarde niet-woningen en 80% waarde woningen

Herverdeling: onderzoeksagenda

- Aanvullend onderzoek:
 - Grootstedelijke kosten (gestart)
 - Centrumfunctie
 - Eenpersoonshuishoudens
 - Overige Eigen Middelen
 - Nog meer?
- Per onderzoek begeleidingscommissie
- (Nog in te stellen) expertgroep adviseert fondsbeheerders over hoe om te gaan met onderzoeksresultaten

Meicirculaire: accrescijfers

Jaar (bedragen x € 1.000,-)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Accres septembercirculaire 2021	1.493.059	741.322	711.008	1.010.303	1.026.777	nb.
Indicatief extra accres RA maartbrief	598.000	240.100	712.800	217.700	-1.178.600	0
Accres maartbrief 2022	2.091.059	981.422	1.423.808	1.228.003	-151.823	0
Extra accres RA meicirculaire	1.008.105	1.293.915	1.588.487	1.074.749	-2.404.254	1.082.000
Verschil maart - mei	410.105	1.053.815	875.687	857.049	-1.225.654	1.082.000
Accres meicirculaire 2022	2.501.164	2.035.237	2.299.495	2.085.052	-1.377.477	1.082.000

GISTEREN · 🕒 10 MIN

Gemeenten vrezen financieel 'ravijn': extra tekort van vijf miljard euro

DANIËL VAN KESSEL

JAN DAALDER

4 CONNECTIES ▾

21 BIJDRAGEN

Vanaf 2026 krijgen gemeenten vijf miljard euro minder van het Rijk, een bedrag dat in de jaren daarna verder oploopt. Als gevolg daarvan verwacht ruim een kwart van de gemeenten de financiën niet meer rond te krijgen, blijkt uit een enquête van Follow the Money en Inergy. Hoogleraar Maarten Allers: 'Het is een greep uit de gemeentekas, zonder overleg.'

De normeringssystematiek is bedoeld om:

A: uiting te geven aan de gelijkwaardigheid tussen overheidslagen

B: te zorgen voor voldoende middelen

C: iets anders

Normeringssystematiek

- In feite afgeschaft, maar geen alternatief
- Daarvoor ook al op beknibbeld: motie-Hermans, fondsen buiten beschouwing
- Vanaf 2026 vastgezet op €840 mln. (maar VJN: daarnaast wel LPO)
- Tot die tijd bevroren? Vraag lag gisteren voor in Bofv en 16/6 in cie FIN
- Relatie met nieuwe financieringssysteem!

Regeerakkoord

- 😊
 - Aandacht voor grote transitieopgaven
 - Voldoende middelen voor de periode t/m 2025
- 😞
 - Extra korting Jeugdzorg
 - Financiering Volkshuisvestingsfonds en Woningbouwimpuls
 - Accres (indexering) gemeentefonds 2026 en verder
 - Opschalingskorting blijft staan
- 😐
 - Nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026

Regeerakkoord: fondsen en specifieke uitkeringen

- Grote fondsen:
 - Klimaat en energie
 - Stikstoffonds
 - Mobiliteitsfonds
 - Groeifonds
- Kleine fondsen:
 - Volkshuisvestingsfonds
 - Woningbouwimpuls
 - Warmtefonds
- Verstrekt via *specifieke uitkeringen*

Specifieke uitkeringen zijn:

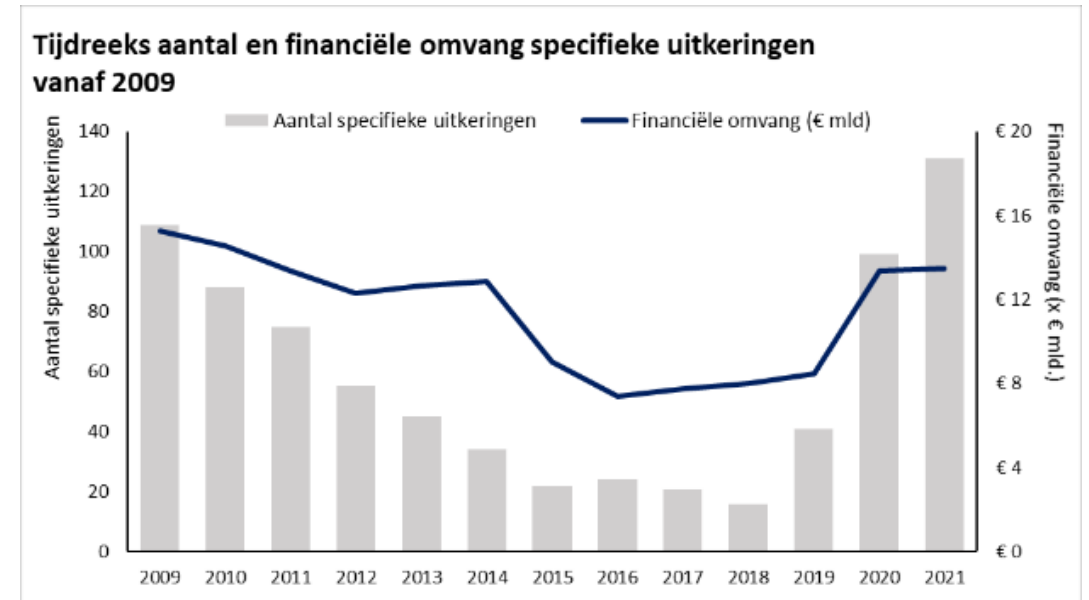
A: De bijl aan de wortel van goede financiële verhoudingen

B: Prima, dan weet je tenminste waar je aan toe bent

C: Een administratieve hel

Intermezzo: specifieke uitkeringen

- Enorme toename na uitspraak Algemene Rekenkamer
- Herziening Uitkeringsstelsel loopt (nog steeds)
- Ideeën:
 - Drempelbedrag voor Spuk?
 - Afspraken toestaan bij DU?

Regeerakkoord: Jeugdzorg

- Wel extra middelen, maar vanaf 2024 ‘extra beleidsmaatregelen’ die oplopend tot €511 mln. extra moeten besparen
- Na veel duwen en trekken: extra besparing is voor rekening en risico Rijk
- Gesprekken nu weer opgestart (maar het wordt er niet makkelijker op):
 - Rijk gaat stevig inzetten op besparingen!
 - Hoe hou je de twee bezuinigingen gescheiden?
 - Hoe ga je het monitoren? IV3 aanpassen?

Nieuwe financieringssysteem?

- In het regeerakkoord staat:

Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

- Financiële vertaling: Het Ravijn

Nieuwe financieringsystematiek

- Regeerakkoord geeft ~~weinig~~ geen duidelijkheid
- Onafhankelijk procesbegeleider:
 - Opties in kaart
 - Gesprek weer op gang brengen
 - 7 aanbevelingen, vooral over proces
- Contourennota:
 - Nieuwe systematiek
 - Accres deze kabinetsperiode
 - Uitkeringsstelsel
 - *Maar nog steeds weinig duidelijkheid*

Nieuwe financieringsystematiek

- VNG: duidelijkheid over 2026 en verder!
 - Helemaal aanvullen uit gemeentelijke belastingen?
 - Wat als nieuwe systematiek niet op tijd af is?
 - Kunnen gemeenten investeren of niet?
 - Lastenneutraal!
- Stap naar meer gemeentelijke belastingen lijkt zeker, maar:
 - Lastenneutraal?
 - Alleen OZB (kan snel) of nieuwe vormen (kost tijd)
 - (Ongewenste) neveneffecten
- *Maar: spreken Rijk en gemeenten nog wel dezelfde taal?*

Opties verruiming belastinggebied

- OZB verhogen
 - Herinvoering OZB-gebruikersdeel
 - Invoering ingezetenenheffing
-
- Afschaffen vrijstellingen
 - Vormen van baatbelasting
 - Opcenten

Planning verruiming belastinggebied

- Invoering in 2026 = eind dit jaar starten met wetgevingstraject
- Wetgeving moet dan vóór 2025 rond zijn, daarna moeten gemeenten en provincies het vertalen in verordeningen en tarieven
- Heel optimistisch!

Agenda komende maanden

- 29 juni: ALV VNG
- Begin juli: verslag Lazeroms en Contourennota BZK
- Prinsjesdag: miljoenennota en septembercirculaire
- Tweede helft 2022:
 - Start wetgevingstraject nieuwe financieringsystematiek?
 - Start aanvullende onderzoeken herijking?
 - Duidelijkheid over verstrekking klimaatmiddelen
 - Herziening uitkeringsstelsel
 - Gesprekken Jeugdzorg

Tot slot nog wat tips

- Weekberichten van Leonard Geluk (Algemeen Directeur VNG) via o.a. LinkedIn en Twitter
- Tot 1 juli aanmelden mogelijk voor VNG-bestuur en commissies
- Webinars na de zomer over o.a. miljoenennota en andere financiële onderwerpen
- Vragen over de herijking: verdelen@vng.nl
- Alle andere vragen: kijk vooral even op [VNG.nl](https://www.vng.nl)